

Q&A[#]

ซักซ้อม ทำความเข้าใจระเบียบ ที่เกี่ยข้องในการดำเนินงาน

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

01

Q

การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

ผู้ขอกู้ที่จัดอยู่ในประเภท “เกษตรกร” ต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกรด้วยและแนบหลักฐานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรด้วย หากไม่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ ให้จัดอยู่ในประเภท “ผู้ยากจน”

X

A

- นิยามของเกษตรกรในระเบียบ หมายถึงผู้ทำนา ทำสวน ทำไร่ ฯลฯ โดยไม่ได้กำหนดให้ต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกร แต่ในการวิเคราะห์รายได้ ธ.ก.ส. อาจใช้หลักฐานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรประกอบก็ได้ เพื่อใช้ยืนยันรายได้และที่มาของรายได้
- นิยามของคำว่าเกษตรกร ให้ยึดถือตามระเบียบฯ พ.ศ. 2561 ข้อ 3 ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะเรื่องของอาชีพ โดยไม่ได้กำหนดความเชื่อมโยงกับการลงทะเบียนเกษตรกรแต่อย่างใด

02

รายได้หลักมาจาก นอกภาคเกษตร

ผู้ขอกู้มีอาชีพชั่วคราวโดยสารรับจ้างเป็นประจำทุกวัน มีรายได้หลักจากการชั่วคราวรับจ้าง และทำนาด้วย 5 ไร่ ให้จัดว่าผู้ขอกู้อยู่ในประเภท “ผู้ยากจน” เนื่องจากมีรายได้หลักจากอาชีพนอกภาคเกษตร

Q

✗

A

- หากมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพรอง หรือมีรายได้จากภาคการเกษตรเพียงเล็กน้อย ก็ถือเป็นเกษตรกรตามคำจำกัดความตามระเบียบฯ และไม่นำเกณฑ์รายได้หรือสัดส่วนรายได้ระหว่างในภาคเกษตรกับนอกภาคเกษตรมาพิจารณา

03

Q

✗

A

ผู้ขอกู้เป็นพนักงานบริษัท

ผู้ขอกู้เป็นพนักงานบริษัท ไม่สามารถรับค่าขอกู้ได้ เพราะไม่ใช่เกษตรกร และไม่ใช่ผู้ยากจน ตามประกาศ ลงวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ข้อ 4(1)

- ประกาศฯ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2563 ได้ยกเลิกข้อความในประกาศฯ ฉบับเดิม ลงวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2561 ข้อ 4(1) บางส่วน หมายถึง พนักงานบริษัท หรือพนักงานห้างหุ้นส่วน จำกัด สามารถยื่นเรื่องขอกู้เงินได้

04

Q

หนี้สินและที่ดิน เป็นของข้าราชการ

เอกสารสิทธิที่ดินเป็นของข้าราชการ และมีหนี้สินจาก
สัญญาจำนอง หรือกู้เงิน หรือขายฝาก ข้าราชการ
รายนั้นไม่สามารถขอกู้เงินกองทุนฯ ได้ จึงเสนอให้บุตร
เป็นผู้กู้แทน

X

A

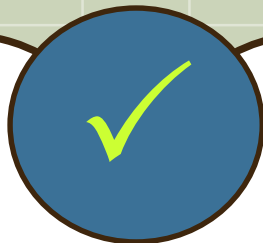
- บุตรกู้แทนบิดามารดาที่เป็นข้าราชการไม่ได้ ตามประกาศฯ
ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2
ลงวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2563 ผู้กู้ยืมซึ่งมีสิทธิได้รับการ
ช่วยเหลือ ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้ (1) เป็นข้าราชการ
ข้าราชการบำนาญ ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พนักงาน
รัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงคู่สมรสซึ่งเป็นเกษตรกรหรือ
ผู้ยากจน หมายความว่า ข้าราชการเป็นบุคคลที่ไม่มีสิทธิขอกู้
แต่หากมีคู่สมรสที่เป็นเกษตรกรหรือประกอบอาชีพอื่น
(ผู้ยากจน) สามารถกู้แทนคู่สมรสได้
- แตกต่างจากเกษตรกรหรือผู้ยากจนที่มีหนี้ หากไม่สามารถ
กู้ด้วยตนเองได้ สามารถเสนอบิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตร
กู้แทนตนเองซึ่งเป็นเกษตรกร/ ผู้ยากจนได้

05

Q

การคำนวณรายได้สุทธิ ของผู้ยากจน

“ผู้ยากจน” ตามมติ กชก. ครั้งที่ 1/2551 ที่ระบุว่า เป็นผู้มีรายได้สุทธิไม่เกินปีละ 87,000 บาท หมายถึง การนำรายได้รวมทั้งครัวเรือน หากรด้วยจำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานในครัวเรือน

A

ตัวอย่าง การคำนวณ

- รายได้สุทธิทั้งครัวเรือน จำนวน 160,000 บาท มีสมาชิกในครัวเรือน 5 คน (พ่อ แม่ บุตรกำลังเรียน 3 คน)
คิดเป็นรายได้สุทธิเฉพาะตัว 160,000 บาท / 2 คน = 80,000 บาทต่อปี

06

Q

รายได้ของพนักงานบริษัท ที่ยื่นขอกู้ได้

ผู้ขอกู้เป็นพนักงานในโรงงาน มีรายได้จากการรับจ้าง รายเดือน ๆ ละ 15,000 บาท รวมปีละ 180,000 บาท ไม่สามารถรับเรื่องเพื่อขอกู้เงินได้ เพราะมีรายได้เกิน 87,000 บาท/ปี

✗

A

- สามารถรับคำขอกู้ได้ เพราะนิยาม “ผู้ยากจน” คือ ผู้มีรายได้สุทธิไม่เกินปีละ 87,000 บาท หรือมีรายได้เกินแต่อยู่ในข้อยกเว้น กรณีมีรายได้ปีละ 180,000 บาท ยังไม่ใช่รายได้สุทธิ จึงต้องรับเรื่อง และผ่านการวิเคราะห์ โดย ธ.ก.ส. ก่อน

07

Q

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สท. ขอกู้เงินกองทุนฯ

นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่สามารถกู้เงินกองทุนฯ ได้ เพราะเป็นข้าราชการการเมือง/ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น

X

A

- ข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 4 หมายถึง นายก/รองรัฐมนตรี รัฐมนตรี ที่ปรึกษารัฐมนตรี เลขาธิการรัฐมนตรี ฯลฯ
- พนักงานส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมายความว่า ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ข้าราชการเมืองพัทยา และข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการ
- ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และบุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นโดยตรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นไม่จัดว่าเป็น ข้าราชการประเภทใด ๆ ทั้งสิ้น

08

Q

เกษตรกรมีรายได้สุทธิ เกินปีละ 87,000 บาท

ผู้ขอกู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม
ขอกู้เงิน 2,500,000 บาท ผลวิเคราะห์ปรากฏว่า
มีรายได้สุทธิปีละ 210,000 บาท ฝ่ายเลขานุการ อบก.
สมควรเสนอที่ประชุมว่า ไม่สมควรอนุมัติเงินกู้ เพราะ
มีรายได้เกินปีละ 87,000 บาท

X

A

- การพิจารณารายได้ ระเบียบกำหนดให้พิจารณาเฉพาะผู้ที่อยู่ในประเภท “ผู้ยากจน” เท่านั้น มิได้รวมถึงรายได้ของผู้ที่เป็นเกษตรกร
- (ระเบียบฯ 2561 ข้อ 3 นิยามของ “เกษตรกร” และ “ผู้ยากจน” และมติ กชก. ครั้งที่ 1/2551 หลักเกณฑ์รายได้ของผู้ยากจน และข้อยกเว้นตามที่ กชก. กำหนด)

09

Q

ผู้ยากจนมีรายได้สุทธิ เกินปีละ 87,000 บาท

ผู้ขอกู้ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท
ขอกู้เงิน 2,500,000 บาท ผลวิเคราะห์ปรากฏว่า
มีรายได้สุทธิปีละ 210,000 บาท ฝ่ายเลขานุการ ออก
สมควรเสนอที่ประชุมว่า ไม่สมควรอนุมัติเงินกู้ เพราะ
มีรายได้เกิน ปีละ 87,000 บาท

X

A

- ให้พิจารณาจำนวนเงินกู้ และระยะเวลาผ่อนชำระตามระเบียบประกอบด้วย เพราะการกู้เงิน 2,500,000 บาท จำเป็นต้องมีรายได้สุทธิทั้งครัวเรือนปีละไม่ต่ำกว่า 200,000 บาท จึงจะสามารถชำระหนี้ได้ภายใน 20 ปี
- หากมีรายได้สุทธิ (เฉพาะตัว) เกิน 87,000 บาท ให้พิจารณารูปร่างของผู้ขอกู้ตามข้อยกเว้น ตามมติ กชก. ครั้งที่ 1/2551 ด้วย ได้แก่
 - เป็นผู้ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอและอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถจะช่วยตนเองได้
 - เป็นผู้ที่ไม่มิตินสำหรับทำกินหรืออยู่อาศัย
 - หรือมิตินทำกิน/ อยู่อาศัย แต่ไม่เพียงพอ
 - หรือเป็นผู้ไม่มีทรัพย์สินอื่นใดเพียงพอแก่การชำระหนี้ นอกจากทรัพย์สินที่นำไปขายฝาก จำนอง หรือให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เป็นประกัน และทรัพย์สินที่ต้องใช้เป็นที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัย

10

Q

ผู้ขอกู้ติดแบล็คลิสต์ (Blacklist)

ผู้ขอกู้ที่ “ติดแบล็คลิสต์” (Blacklist) หรือมีประวัติหนี้เสียในข้อมูลเครดิตบูโร ไม่สามารถยื่นเรื่องขอกู้เงินกองทุนฯ ได้

X

A

- การติดแบล็คลิสต์ ไม่ได้ใช้เป็นเหตุในการปฏิเสธการรับคำขอกู้ สามารถรับคำขอกู้และส่งเรื่องตามขั้นตอนได้ตามปกติ แต่ในการวิเคราะห์ของ ธ.ก.ส. อาจมีการแจ้งให้ผู้ขอกู้ส่งข้อมูลเครดิตบูโรให้ ธ.ก.ส. เพื่อใช้ในการวิเคราะห์รายได้ รายจ่าย และหนี้สินอื่น

11

Q

ที่ดินกรรมสิทธิ์รวม

ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์รวมของพี่น้อง 3 คน สามารถส่งตัวแทนคนใดคนหนึ่งที่มีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมนั้นมาขอกู้ได้

X

A

- ตามระเบียบฯ พ.ศ. 2561 ข้อ 6 วรรคแรก ผู้กู้ยืมต้องเป็นเกษตรกรหรือผู้ยากจน หรือเป็นบิดามารดา หรือบุตร หรือคู่สมรสของเกษตรกรหรือผู้ยากจน พี่น้องจึงไม่สามารถยื่นเรื่องกู้แทนกันได้

12

Q

ข้าราชการมีกรรมสิทธิ์รวม ในที่ดิน

ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์รวมของพี่น้อง 3 คน ทำสัญญา
จำนองทั้งแปลง พี่คนโตเป็นข้าราชการ คนที่ 2 เป็น
พนักงานบริษัท คนที่ 3 เป็นเกษตรกร ถือว่าที่ดินเป็น
ของเกษตรกรหรือผู้ยากจน สามารถยื่นเรื่องขอกู้ได้

✗

A

- เจ้าของที่ดินทุกรายต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์
การขอกู้เงินกองทุนฯ พี่คนโตเป็นข้าราชการ
ไม่สามารถยื่นกู้ได้ ต้องเสนอคู่สมรสเป็นผู้กู้แทน
หากไม่มีคู่สมรส ถือว่าหนี้สินไม่เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์กองทุนฯ

13

Q

ระยะเวลาในสัญญาขายฝาก

สัญญาขายฝาก กำหนดระยะเวลาได้ถอนไว้ไม่เกิน 1 ปี

X

A

- ไม่เกิน 10 ปี (ส่วนใหญ่มักกำหนดไว้ 1 ปี และผู้รับซื้อฝากอาจขยายระยะเวลาได้จากขายฝากได้เป็นคราว ๆ แต่ไม่เกิน 10 ปี

14

Q

ขอยื่นกู้โดยใช้

โฉนดเพื่อการเกษตร

ที่ดินที่เป็นเอกสารสิทธิ สปก.4-01 ที่เปลี่ยนเป็นโฉนดเพื่อการเกษตรเรียบร้อยแล้ว สามารถใช้ยื่นกู้เงินกองทุนฯ ได้

✗

A

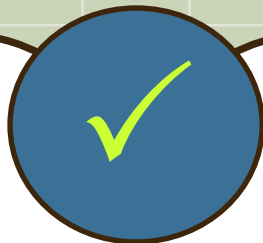
- เอกสารสิทธิที่สามารถยื่นเป็นหลักประกันเงินกู้กองทุนฯ ได้ ต้องเป็นเอกสารสิทธิที่สามารถทำนิติกรรมที่สำนักงานที่ดินได้เท่านั้น เช่น โฉนด (น.ส. 4 จ.), น.ส.3 ก., น.ส.3 ข., น.ส.3, โฉนดตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” เป็นต้น

15

Q

การยกเว้นการชำระเงินต้น 5 ปีแรก

กรณีที่ ธ.ก.ส. วิเคราะห์ค่าขอกู้แล้ว และเสนอความเห็น
ว่าผู้ขอกู้ยังไม่มีความสามารถชำระคืนเงินต้นได้ ออก.
ส่วนต่าง ๆ ตามอำนาจวงเงินอนุมัติ สามารถอนุมัติ
เงินกู้ได้โดยยกเว้นการชำระเงินต้นได้ไม่เกินห้าปีแรก
(ให้ชำระเฉพาะดอกเบี้ย 1-5 ปีแรก)

A

- เป็นไปตามระเบียบฯ 2561 ข้อ 26 วรรคสอง

16

Q

X

A

การวิเคราะห์กระแสเงินสด โดยระบุดอกเบี้ยน้อยกว่าร้อยละ 5

กรณีที่ผู้ขอกู้มีข้อมูลในฐานข้อมูล ธ.ก.ส. ซึ่งปรากฏว่าเป็นลูกหนี้ ธ.ก.ส. ชั้นดี ผ่อนชำระได้ตามสัญญา ธ.ก.ส. สามารถวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ในตารางประมาณการกระแสเงินสด โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าร้อยละ 5 ได้ เช่น ร้อยละ 2, 3, 4

- การวิเคราะห์ค่าของกู้เงิน กำหนดอัตราดอกเบี้ยตามระเบียบฯ 2561 ข้อ 25 วรรคแรก (ร้อยละ 5 ต่อปี)
- อัตราดอกเบี้ยอัตราอื่น (ร้อยละ 4, 3, 2) ใช้ปฏิบัติเมื่อเป็นลูกหนี้แล้ว และสามารถชำระหนี้ได้ตามสัญญาโดยไม่มีหนี้ค้างชำระ จะได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อเป็นการจูงใจ (ประกาศฯ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 7 มิ.ย. 2561)

17

Q

การไถ่เก๋ลี่ยกับเจ้าหน้ นิติบุคคล

กรณีที่มีการบังคับคดีขายทอดตลาดที่ดินหลักประกัน และเจ้าหน้นิติบุคคล (เช่น ธนาคาร) ชื้อไว้เอง หรือนิติบุคคลรายอื่นชื้อได้จากการขายทอดตลาดและประสงค์จะขายคืนให้ลูกหน้ ไม่จำเป็นต้องผ่านการไถ่เก๋ลี่ยอีก สามารถรับคำขอกู้และสั่งให้ ธ.ก.ส. วิเคราะห์ต่อไปตามขั้นตอนได้เลย

A

- เนื่องจากระเบียบไม่ได้กำหนดให้มีการไถ่เก๋ลี่ยกรณีชื้อที่ดินคืนจากนิติบุคคล โดยตามระเบียบฯ 2561 ข้อ 8 วรรคแรก กำหนดให้มีการไถ่เก๋ลี่ยเฉพาะกรณีเจ้าหน้ที่เป็นบุคคลทั่วไป

